

Miljøtilladelse til hestehold på

Nordstjernevej 9

4340 Tølløse

Efter § 16b (uden BAT) i husdyrbrugloven

(223 m² / 133,6 kg NH₃-N pr år)

Holbæk Kommune

25.01.2023

Datablad § 16b miljøtilladelse uden BAT	
Ansøger	Stald Bøchman I/S
Ansøgers adresse	Nordstjernevej 9, 4340 Tølløse
Bedriften	Nordstjernevej 9, 4340 Tølløse
Ejer af bedriften	Susann og Niels-Erik Bøchman
CVR	16074233
CHR	130211
Ejendomsnummer	3160025012
Matrikler	1x Tølløse Hgd, Tølløse 1m Tølløse Hgd, Tølløse
Virksomhedstype	Hestehold med et produktionsareal over 200 m ² og ammoniakemission under 750 kg NH ₃ -N pr. år
Ansøgningsskema nr. i www.husdyrgodkendelse.dk	225844
Konsulent	Heidi Ledskov, VKST Mail: hsl@vkst.dk Mobil: 51489081
Myndighed	Holbæk Kommune, Vækst og Bæredygtighed, Natur & Miljø, Landbrugsteam Tlf.: 72364120 Mail: landbrug@holb.dk
Journal nr.	21/003270

Indholdsfortegnelse

Tilladelse	4
Afgørelse om miljøtilladelse til hestebrug	4
Høring	6
Offentliggørelse af afgørelsen	6
Vilkår	7
Tilladelsens forudsætninger	9
Sagsforløb	9
Miljøteknisk beskrivelse og vurdering	9
Indledning	9
Produktionsareal, dyrehold og drift	9
Beliggenhed og planmæssige forhold	11
Afstandskrav	11
Opbevaringsanlæg til husdyrgødning	12
Lugt	13
BAT og miljøteknologi	15
Ammoniakdeposition og natur	15
Bilag IV-arter	18
Energi- og vandforbrug	19
Andre gener – transport, støj, skadedyr, døde dyr, affald, lys, støv	19
Transport	19
Støj	20
Skadedyr	20
Døde dyr	20
Affald	21
Lys	21
Støv	21
Bilag	22
Bilag 1. Situationsplan	23
Bilag 2. Staldtegninger	24
Bilag 3 Ansøgers miljøansøgning	25

Tilladelse

Denne miljøtilladelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve tilladelsen med de vilkår, Holbæk Kommune stiller vedrørende indretning og drift af husdyrbruget. Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er ejendommen beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, husdyrbruget forventes af have på omgivelserne. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner grundlag for de vilkår for husdyrbrugets indretning og drift, der meddeles i miljøtilladelsen. Igennem tilladelsen henvises der til ansøgningen i Bilag 3, dette er ansøgers egen beskrivelse af det ansøgte projekt.

Afgørelse om miljøtilladelse til hestebrug

Holbæk Kommune meddeler tilladelse til hestebrug på Nordstjernevej 9, 4340 Tølløse, matrikelnummer 1x Tølløse Hgd., Tølløse og 1m Tølløse Hgd., Tølløse.

Der gives tilladelse til et samlet produktionsareal på 223 m² bestående af hestebokse. Stalden kan benyttes til det ansøgte dyrehold hele året.

Miljøtilladelsen omfatter husdyrbrugets dyrehold, tilhørende staldanlæg, gødningslagre og andre driftsbygninger til brug for dyreholdet. Der gives dispensation til afstandskrav fra beboelse på samme ejendom.

Holbæk Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen bl.a. ved, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Holbæk Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrbrugloven¹.

Miljøtilladelsen gives med hjemmel i § 16b (uden BAT) i husdyrbrugloven med de vilkår, som fremgår af tilladelsen, samt reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen².

Ved ansøgning om miljøtilladelse efter husdyrbruglovens § 16b er der ikke krav om udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport.

Miljøtilladelsen gives under forudsætning af, at de til enhver tid gældende regler på området og tilladelsens vilkår overholdes. Tilladelsen skal være udnyttet senest 6 år efter tilladelsen er meddelt.

Hvis en del af tilladelsen derefter ikke er udnyttet i 3 år, bortfalder tilladelsen for denne del jf. husdyrgodkendelsesloven § 59a. Vurderingen af om en del af miljøtilladelsen bortfalder, vil altid ske på baggrund af den gældende lovgivning.

For at undgå bortfald skal mindst 25 % af det godkendte eller tilladte produktionsareal anvendes driftsmæssigt i 3 på hinanden følgende år. Ved driftsmæssig anvendelse forstås, at der produceres mindst 50 % af det antal dyr, der er muligt inden for dyrevelfærdsreglerne eller andre krav, som gælder for husdyrbruget.

¹ Husdyrbrugloven – Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen – Bekendtgørelse nr. 2225 af 27. november 2021 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Miljøtilladelsen fritager ikke fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser.

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne miljøtilladelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 i husdyrbrugloven.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøger, samt klageberettigede myndigheder, organisationer og naboer.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagen skal indgives inden den **24. marts 2023** klokken 23:59.

Du klager via Klageportalen, som du kan finde her: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet>. Du logger på Klageportalen med MitID. Du kan finde nærmere information om, hvordan man klager via Nævnenes Hus' hjemmeside (www.naevneneshus.dk). Når du klager, skal du betale et gebyr på 900,- kr. for borgere og 1.800,- kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Holbæk Kommune via Klageportalen. I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Holbæk Kommune. Kommunen sender herefter klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Klagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om Klageportalen, medmindre du forinden er blevet fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Holbæk Kommune. Kommunen videresender herefter din anmodning til nævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan fritages. Se betingelserne for at blive fritaget på www.naevneneshus.dk.

En klage har ikke opsættende virkning. Det vil sige, at afgørelsen kan udnyttes på eget ansvar, mens klagen behandles – medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet meddeler andet.

Nærværende afgørelse kan indbringes for domstolene. Søgsmål til prøvelse af afgørelsens lovlighed skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Holbæk Kommune, Vækst og Bæredygtighed, den 25. januar 2023

Landbrugsteamet

Høring

Udkast til miljøtilladelsen har været i høring i 2 uger i perioden fra den 10. januar 2023 til den 24. januar 2023.

Følgende har modtaget orientering om høringen:

- Ansøger Stald Bøchman
- Ansøgers konsulent Heidi Ledskov, VKST
- Ejere af nabomatrikler
- Beboelser indenfor konsekvenszonen for lugt. Dog er zonen på 0 meter.

Denne høringsrunde gav ikke anledning til bemærkninger.

Offentliggørelse af afgørelsen

Miljøtilladelsen er annonceret den 14. februar 2023 på kommunens hjemmeside <https://planer.holbaek.dk/annoncering/>

Afgørelsen om miljøtilladelse vil desuden blive lagt på Miljøstyrelsens Digitale Miljø Administration (DMA) på hjemmesiden dma.mst.dk.

Følgende har fået tilsendt afgørelsen:

- Ansøger Stald Bøchman
- Ansøgers konsulent Heidi Ledskov
- Omkringboende naboer der har anmodet om det

Myndigheder, organisationer og andre der har fået tilsendt kopi:

- Miljøforening Midtsjælland
- Styrelsen for patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Øst, Islands Brygge 67, 2300 København S, seost@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk Afdelingen, holbaek@dn.dk, dnholbaek-sager@dn.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk og holbaek@dof.dk

Vilkår

§ 16 b miljøtilladelsen gives under forudsætning af, at husdyrbruget på Nordstjernevej 9, 4340 Tølløse, opfylder følgende vilkår:

Generelt

1. Miljøtilladelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter vedrørende bygningerne på husdyrbruget beliggende Nordstjernevej 9, 4340 Tølløse.
2. Husdyrbruget med tilhørende anlæg skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet skema nr. 225844 dato 3. marts 2021 med de tilhørende versioner, og de supplerende oplysninger.
3. Et eksemplar af nærværende afgørelse skal til enhver tid være tilgængeligt på husdyrbruget og kunne fremvises ved tilsyn. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af eventuelt ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Produktionsareal og dyrehold

4. De forskellige staldafsnit skal anvendes til de dyregrupper og med de gulvtyper, der fremgår af tabellen i vilkår 5.
5. Husdyrproduktionen skal foregå i henhold til nedenstående skema, og produktionsarealet må samlet set ikke overstige 223 m²:

Staldafsnit*	Dyregruppe	Gulvsystem	Produktionsareal m ²
1. Hestestald	Heste	Dybstrøelse	24
2. Hestestald	Heste	Dybstrøelse	199
I alt			223

*) placering af staldene og produktionsareal heri fremgår af bilag 1-3.

6. I den eksisterende bygning, som har været delvist udnyttet til stald med 199 m² produktionsareal, kan der etableres et nyt område med hestebokse på 24 m² produktionsareal.
7. Der skal være afløb fra stald og vaskeplads til en opsamlingsbeholder eller pumpesump.

Husdyrgødning

8. Det skal sikres, at der til stadighed rådes over mindst 7 måneders opbevaringskapacitet for dybstrøelse. Den tilstrækkelige kapacitet kan opfyldes ved afsætning til biogasanlæg, ved etablering af tilstrækkelig kapacitet på husdyrbruget eller ved skriftlige aftaler om opbevaring på andre ejendomme.
9. Containeren til husdyrgødning skal stå på betonbund med afløb til en opsamlingsbeholder; eller skal opfylde kravene i Landbrugets Byggeblad 103.06-08.

Gener

10. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, som er væsentligt større end det, der kunne forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at virksomheden for egen regning skal udarbejde og gennemføre et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

11. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne. Herunder skal det sikres, at staldenes bokse og foderarealernes bund holdes tørre, at dyrene er rene, og at stald- og fodringsanlæg holdes rent. Der skal jævnligt gøres rent i staldene, som minimum når hvert afsnit tømmes for dyr. Minimum en gang årligt skal væg og lofter rengøres for støv og urenheder.
12. Der skal til enhver tid tilstræbes at vedligeholde, renholde og rydde op på ejendommens indendørs og udendørs arealer, så der ikke opstår risiko for opformering af fluer samt tilhold af skadedyr (rotter mv.). Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. via den kommunale ordning.
13. Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse på husdyrbruget. Opstår der problemer med fluer fra husdyrene, skal der iværksættes bekæmpelse, der som minimum skal være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet.
14. Ejendommen skal indrettes, så der ikke opstår væsentlige støvgener for omkringliggende nabobeboelser.
15. Udendørs belysning og lys fra stalde må ikke give anledning til væsentlige gener for naboer. Hvis der efter Kommunens vurdering opstår væsentlige lysgener, der vurderes at være væsentlig større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres afhjælpende foranstaltninger.
16. Virksomhedens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, må ikke overskride Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, jævnfør nedenstående tabel.

Tidspunkt	Støjgrænser	Reference tidsrum
Dag		
Hverdage kl. 07-18	55 dB(A)	8 timer
Lørdag kl. 07 - 14	55 dB(A)	7 timer
Lørdag kl. 14 - 18	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07 - 18	45 dB(A)	8 timer
Aften kl. 18-22	45 dB(A)	1 time
Nat kl. 22-07	40 dB(A)	½ time

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser.

Støjvilkårene omfatter al støj fra landbrugsdriften, men kun støjen fra ejendommens bygningsparcel, og ikke støj fra for eksempel markdriften.

Såfremt kommunen bestemmer, at overholdelse af grænseværdierne for støj skal dokumenteres, skal målinger/beregninger udføres efter gældende vejledninger. Målingerne/beregningerne skal foretages af et målefirma/-institut, som er uvildigt, og som af Miljøstyrelsen er godkendt til at udføre dette arbejde.

Affald

17. På ejendommen skal forefindes dokumentation for bortskaffelse af affald til rette modtager, herunder kvittering for aflevering af farligt affald.

Ophør af produktionen

18. Ved ophør af husdyrbruget på ejendommen skal alle foder- og hjælpemiddelrester fjernes.

Tilladelsens forudsætninger

Sagsforløb

Der er søgt om miljøtilladelse på Nordstjernevej 9 efter §16b til udvidelse af produktionsarealet for hestebruget. Ansøgningen blev indsendt den 3. marts 2021. Ansøger er Stald Bøchman.

Ejendommen har et lovligt anmeldt dyrehold bestående af 17 hestebokse. Dyreholdet blev fastsat ved anmeldelse den 25. maj 2009. Ved ansøgning om miljøtilladelse fremgår det, at det nuværende dyrehold på ejendommen er 17 heste. Der søges om tilladelse efter husdyrbruglovens § 16b uden BAT til at udvide produktionsarealet med flere hestebokse i eksisterende staldbygning, for at kunne have et hestehold bestående af i alt 19 heste.

Det ansøgte omfatter etablering af hestebokse i eksisterende stald med et samlet staldareal på 452 m². Hesteboksene er anmeldt med et samlet produktionsareal på 223 m² bestående af dybstrøelse.

Størrelsen af det ansøgte produktionsareal er over 200 m² med en beregnet ammoniakfordampning i ansøgt drift på 133,6 kg NH₃-N/år. Da husdyrbrugets ammoniakemission er under 750 kg NH₃-N pr år, er husdyrbruget ikke omfattet af reglerne om BAT-krav.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Holbæk Kommune skal ved afgørelse om tilladelse efter § 16b i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet. Kommunen skal desuden vurdere, om husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Produktionsareal, dyrehold og drift

De ansøgte hestebokse består af i alt 223 m² produktionsareal. Gulvtype og dyretyper fremgår af tabel 1 og bilag 2.

Tabel 1. Oversigt over stalde med angivelse af navn, dyretype, gulvsystem og produktionsareal.

Staldafsnit	Staldareal (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Tilladt dyretype	Gulvtype
1. Hestestald	452	223	Heste	Dybstrøelse
I alt	452	223		

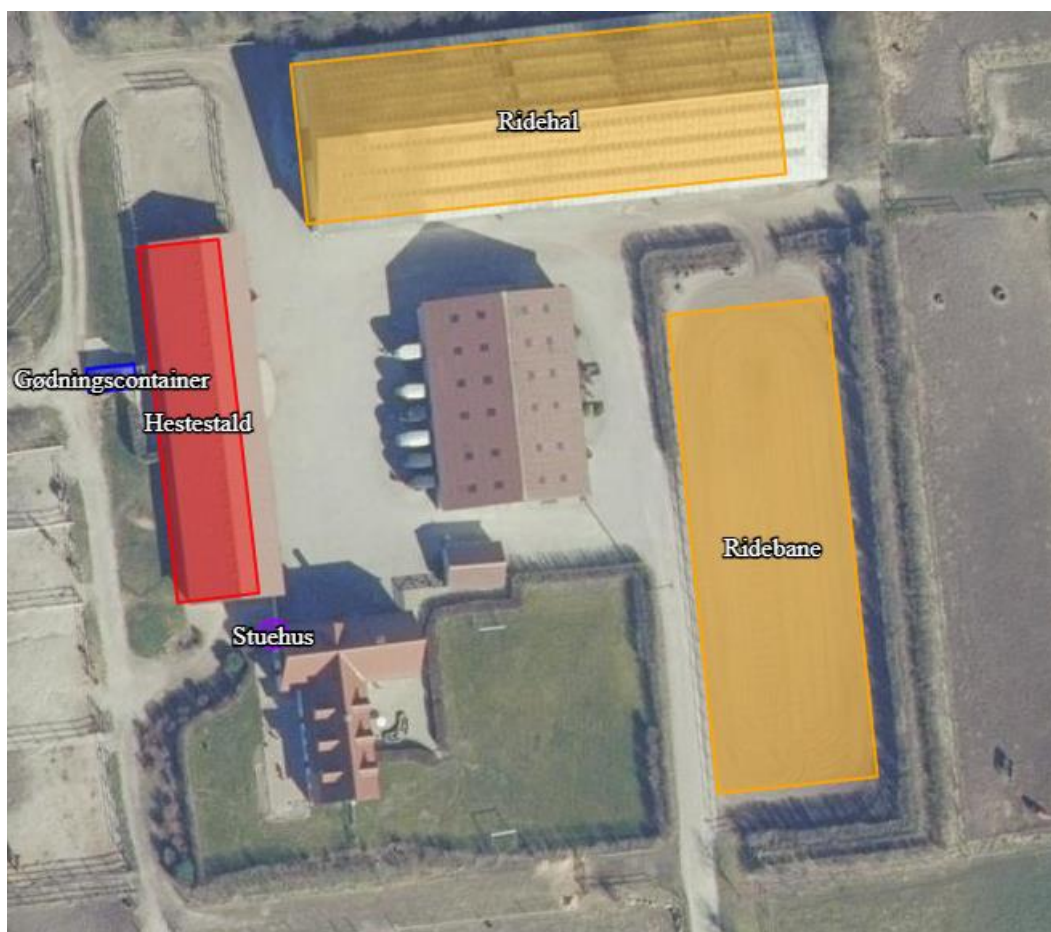
Holbæk kommunes vurdering

En oversigt over de enkelte staldanlæg med mål på produktionsarealet fremgår af bilag 2.

Det er størrelsen på det ansøgte produktionsareal, gulv- og dyretype, der er afgørende for produktionens miljømæssige belastning. Derfor må der kun gå den dyretype på de produktionsarealer, der er angivet i Tabel 1. Staldafsnittene må bruges hele året. Der stilles vilkår om, at det ansøgte produktionsareal, gulv- og dyretype overholdes.

Der skal være afløb til en opsamlingsbeholder fra en hestestald med vaskeplads for hestene.

Der er dog for nylig blevet mulighed for, at opsamlingsbeholderen erstattes af en pumpeump iht. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 8 stk. 3. For at gøre opmærksom på dette, i forbindelse med indretningen af det ny område med hestebokse, stilles det som vilkår.

Figur 1 Oversigt over ejendommens staldafsnit og produktionsanlæg

Beliggenhed og planmæssige forhold

Husdyrbruget ligger i det åbne land nordvest for Tølløse. Ejendommen er registeret som en ejendom med landbrugspligt.

Holbæk kommunes vurdering

Der er ansøgt om etablering af følgende:

1. Indretning af 2 hestebokse i eksisterende staldbygning, bygning 4, jf. BBR.

Da der udelukkende er tale om en indvendig ombygning af en eksisterende bygning, vil det ansøgte ikke ændre på de landskabelige omgivelser.

Afstandskrav

Holbæk kommunes vurdering

De generelle afstandskrav i Husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 gælder for etablering, udvidelse og ændring som medfører forøget forurening. Afstandskravene gælder således for etablering af hestebokse i den eksisterende stald. Da der er åben forbindelse mellem eksisterende og nyt staldområde, skal afstanden måles fra den nærmeste del af stalden.

Afstandene i forhold til den nærmeste af disse bygninger fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Generelle afstandskrav i §§ 6, 7 og 8 i husdyrbrugloven, samt konkrete afstande.

Afstandskrav til	Afstandskrav	Faktisk afstand	Nærmeste bygning
Byzone, sommerhusområde m.v. og fremtidig byzone; Tølløse	50 m	375 m	Ridebane
Lokalplan i landzone for boliger; Tjørnede	50 m	1 km	Store stald
Nabobeboelse Nordstjernevej 7	50 m	117 m	Ridebane
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 m	> 25 m	
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	> 50 m	
Vandløb (herunder dræn) søer	15 m	>15 m	
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	39 m	Gødningscontainer
	15 m	112 m	Ridebane
		408 m	Ridebane
Naboskel, 4a	30 m	60 m	Gødningscontainer
Beboelse samme ejendom	15 m	5 m	Hestestald
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	> 25 m	
Kategori 1 og 2 natur	10 m	> 10 m	

Afstandskravene til beboelse på samme ejendom overholdes ikke i forhold til stalden.

Dispensation fra afstandskrav for hestestald til egen bolig

Placeringen af hestestalden overholder ikke afstandskrav til egen bolig. Ansøger har søgt om dispensation fra afstandskravene i husdyrbruglovens § 8 stk. 1 nr. 6 til fortsat drift af hestestalden. Hestestalden er placeret 5 m fra beboelse på samme ejendom, matr. 1m, Tølløse Hgd., Tølløse tilhørende Nordstjernevej 9, 4340 Tølløse.

Hesteholdet blev anmeldt i 2021/2009. Etablering af nye hestebokse sker i eksisterende stald, hvor der er hestebokse. De eksisterende hestebokse opfylder ikke kravet om 15 m afstand til egen bolig.

Det ansøgte produktionsareal består af hestebokse i eksisterende stald, samt etablering af nye bokse i samme stald

Hestestalden er placeret 5 m fra beboelsen på samme ejendom. Der er ikke direkte adgang mellem hestestalden og beboelsen på samme ejendom, og det vurderes derfor, at der ikke er risiko for forurening fra stald til bolig.

Kommunen meddeler med hjemmel i husdyrbruglovens §9 stk. 3

- dispensation fra husdyrbruglovens §8 stk. 1 nr. 6 til den eksisterende placering af staldanlæg inden for 15 meter til egen bolig.

I henhold til husdyrbruglovens § 7 er det ikke tilladt at etablere, udvide eller ændre husdyranlæg hvis afstanden til ammoniakfølsomme naturtyper (enten inden eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder) er mindre end 10 meter.

Der er ingen af de nævnte naturtyper inden for 10 m, nærmeste natur er en eng der ligger ca. 27 m væk. Afstandskrav i forhold til § 7 er hermed overholdt.

Opbevaringsanlæg til husdyrgødning

Ansøgers oplysninger fremgår af afsnit om Håndtering og opbevaring af husdyrgødning i bilag 3.

Der er møddingcontainer på ejendommen med et areal på 18 m². Der forventes et dyrehold bestående af 19 heste. Gødningsberegning er baseret på forventet maksimal produktion.

Tabel 3. Gødningsproduktion.

Staldsystem	Antal dyr	Dybstrøelse pr dyr	Dybstrøelse i alt (t)
Heste (500-700 kg)	19	5,13	97,5 t
I alt			97,5 t

Gødningen opbevares på ejendommen i maksimalt en måned, før det transporteres væk fra ejendommen af godkendt aftager. Der er indgået skriftlig aftale omkring aftagning af husdyrgødning for en periode på 5 år.

Holbæk Kommunes vurdering

Ifølge § 10 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 7 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler.

Beregningen i tabel 3 er baseret på, at alle dyr er på stald hele året. Det er ejers ansvar, at der er opbevaringskapacitet nok, og kapaciteten vil også blive tjekket i forbindelse med tilsyn. Hvis der ikke er kapacitet nok, skal ansøger fremlægge skriftlige aftaler med andre ejendomme. Ejendommen vil på den baggrund opfylde kravet om opbevaringskapacitet. Det oplyses, at der indgået sådan aftale, og det vurderes, at kravet om opbevaringskapacitet er overholdt.

En møddingsplads for containere skal enten indrettes som en almindelig møddingsplads med afløb til en opsamlingsbeholder, eller uden afløb, hvis Byggebladet for containere følges. Der stilles vilkår herom.

Lugt

Holbæk Kommunes vurdering

Krav til lugtgene afhænger af, hvilken type bebyggelse der er tale om. I godkendelsesbekendtgørelsen er der opstillet maksimale geneniveauer for lugt til eksisterende/fremtidig byzone og sommerhusområde, samlet bebyggelse eller lokalplanlagt boligområde og nabobeboelser på ejendomme uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger. Derfor udregnes der i ansøgningssystemet teoretiske geneafstande for de tre genekategorier:

- 1) byzone/sommerhusområde,
- 2) samlet bebyggelse i landzone og
- 3) enkeltbeboelse i landzone.

Naboejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af genekriterierne for lugt. Geneafstanden er den minimumsafstand, der skal være fra et anlæg til bebyggelsestypen, således at genekriteriet ikke overskrides.

Ansøger har beregnet til de nærmeste af de tre forskellige boligtyper, se de udregnede geneafstande i tabel 4.

Tabel 4. Udregnede geneafstande og den faktiske gennemsnitsafstand til nærmeste nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Områdetype	Mindste geneafstand	Faktisk vægtet gennemsnitsafstand
Enkelt-bolig uden landbrugspligt Nordstjernevej 7	0 meter	172,6 meter
Samlet bebyggelse eller lokalplan Nordstjernevej 8	0 meter	471,1 meter
Byzone, Tølløse Hgd.	0 meter	455,1 meter

Eventuel kumulation er ligegyldig i denne sag. Den beregnede lugtgeneafstand er beregnet til 0, da den er så lav, at lugtspredningen ikke kan beregnes. På denne baggrund stilles der ikke vilkår til nabopåvirkning i form af lugtgener.

Lugtgeneafstandene overholdes for alle tre typer. Den beregnede mindste geneafstand er i alle tre tilfælde mindre end den faktisk vægtet geneafstand, og lugtgeneafstanden er dermed overholdt for alle områdetyper. Husdyrbrugets hestehold vurderes ikke at give anledning til lugtgener for omgivelserne.

Figur 2 Placering af de nærmeste tre områdetyper.

Forudsætningen for overholdelse af lugtgenekriteriet er det angivne produktionsareal, gulvtype og dyretype. Der er sat vilkår til, at husdyrbruget indrettes som det fremgår af ansøgningen. Det er desuden en forudsætning for beregningen, at staldene holdes rene og tørre, og der stilles vilkår om dette.

BAT og miljøteknologi

Holbæk Kommunes vurdering

Der er foretaget beregning af ammoniaktabet via ansøgningssystemet på "husdyrgodkendelse.dk". Den totale emission af ammoniak fra anlægget vil årligt være på 134 kg N/år. Da emissionen er under 750 kg N/år, skal kommunen ikke vurdere emissionen i forhold til bedste tilgængelige teknik (BAT). Der skal derfor heller ikke stilles vilkår til anvendelsen af BAT.

Ammoniakdeposition og natur

Husdyrbrugloven skal bl.a. forbygge og begrænse forurening af natur, vand og jord. Der er derfor stillet krav til beskyttelse af naturområder i kraft af blandt andet kravet til BAT og krav til den maksimalt tilladte kvælstof deposition eller merdeposition (i forhold til nudrift og 8-års-drift) til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper.

Plantesamfund i naturområder kan være følsomme overfor luftbåret kvælstof (ammoniak). Øget tilførsel af ammoniak kan medføre væsentlige tilstandsændringer, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrudvidelse vil der normalt ske en øget fordampning af ammoniak fra stald og lager.

En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder. Dermed kan der være risiko for negativ påvirkning af væsentlige naturværdier.

Ifølge DMU's seneste opgørelse fra 2015³ er baggrundsbelastningen med kvælstof fra luften 11,2 kg N/ha/år i Holbæk Kommune og 7,3 kg N i det specifikke område på 5,6 km grid-niveau (Miljøportalen <https://arealinformation.miljoeportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>).

I det følgende har kommunen foretaget en vurdering af, om naturområderne kan blive påvirket væsentligt som følge af øget kvælstoffordampning.

Ammoniakemissionen i ansøgt drift og meremissionen er angivet i tabel 5 herunder.

Tabel 5. Ammoniakemission i ansøgt drift og meremissionen i forhold til nudrift og 8 år tilbage.

Samlet emission: **133,6** (kg NH₃-N/år) Meremission (8 års-drift): **13,7** (kg NH₃-N/år) Meremission (nudrift): **13,7** (kg NH₃-N/år)

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
<i>Kategori 1</i>				
Overdrev, nordøst	4,7 km	0,0	0,0	0,0
<i>Kategori 2</i>				
Overdrev, nordvest	2,5 km	0,0	0,0	0,0
<i>Kategori 3</i>				

³ http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Miljoe-tilstand/3_luft/4_spredningsmodeller/5_Depositionsberegninger/depositiontables.asp?period=2015&water=kommuner&select=Vis+tabel

Mose, vest	27 m	0,2	0,2	1,8
Mose, sydvest	132 m	0,0	0,0	0,1
Eng	44 m	0,1	0,1	1,0
Sø	19 m	0,1	0,1	0,6

De ammoniakfølsomme naturtyper er inddelt i tre kategorier, der er beskrevet nærmere i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 2 og bilag 3. De nærmeste udpegede naturpunkter fremgår af figur 3.

Figur 3. Placering af nærmeste kategori 3 og øvrig § 3 beskyttet natur. Kategori 1 og 2 natur ligger længere væk.

Kategori 1 natur

Kategori 1 natur er de ammoniakfølsomme naturtyper der fremgår af bilag 3 D i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen uanset størrelsen, der ligger indenfor Natura 2000-områder og er omfattet af udpegningsgrundlaget, samt heder og overdrev beliggende indenfor Natura 2000-områder.

Anlægget ligger ikke i eller nær ved internationale naturbeskyttelsesområder. Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er Natura 2000-området nr. 239 Egernæs med holme og Fuglsø. Området ligger ca. 4,8 km Nord - nordøst for ejendommen. Depositionen udregnes til det nærmeste kategori 1 område, som er et overdrev og elle- og askeskov. Total depositionen og merdepositionen for det ansøgte er 0,0 kg N/ha/år.

Beskyttelsesniveauet for kategori 1- natur omfatter krav til en maksimalt tilladt totaldeposition på 0,7, 0,4, eller 0,2 kg N/ha/år. Hvilken af grænserne, der konkret vælges, afhænger af om der er 0, 1 eller flere end 1 andre husdyrbrug i nærheden.

Den beregnede totaldeposition fra anlægget ligger under laveste beskyttelsesniveau. I vurderingen af depositionen er det derfor ikke nødvendigt at tage hensyn til antallet af andre husdyrbrug i nærheden. Kravet til totaldeposition fra anlægget er dermed overholdt.

Natura 2000

Ved sagsbehandling af et ansøgt projekt skal kommunen desuden foretage en vurdering efter habitatbekendtgørelsen (nr. 2091 af 12.11.2021): § 6. *Før der træffes afgørelse i medfør af de bestemmelser, der er nævnt i § 7, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.*

Afstanden mellem staldanlægget og det nærmeste Natura 2000 område er 4,8 km. Udpegningsgrundlaget er en lang række naturtyper samt odder, klokkefrø og stor vandsalamander. Da ammoniakdepositionen på området ikke overskrider grænseværdien for væsentlig påvirkning af naturen, vurderes det, at det ansøgte ikke i sig selv eller i forbindelse med andre projekter kan påvirke det internationale naturbeskyttelsesområde væsentligt.

Kategori 2 natur

Kategori 2 natur er ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor Natura 2000-områder (højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha).

2,5 km fra husdyrbruget ligger det nærmeste kategori 2- overdrev på mere end 2,5 ha. Total- og merdepositionen er 0,0 kg N/ha/år til området.

Totaldeposition af ammoniak på kategori 2 natur må ikke overstige 1,0 kg N/ha/år.

Med baggrund i dette er det Holbæk Kommunes vurdering, at husdyrbruget ikke indebærer nogen risiko for en væsentlig negativ påvirkning af kategori 2-natur.

Kategori 3 natur og anden § 3 beskyttet natur

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur. Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.

Anden natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 kan også blive påvirket af ammoniakdeposition, og der kan ske ændring af naturtypens tilstand.

Kommunen skal derfor vurdere, om det ansøgte, kan føre til tilstandsændringer af såvel kategori 3-natur som anden § 3 beskyttet natur.

For kategori 3-natur skal kommunen konkret vurdere, om der skal fastsættes vilkår om maksimal merdeposition. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Den nærmeste kategori 3 natur er en mose, der ligger 30 m væk. Merdepositionen er + 0,2 kg N/ha/år. Ammoniakfølsomme skove ligger længere væk fra anlægget. Merdeposition til kategori 3-natur ligger derfor under afskæringskriteriet.

Anden § 3 beskyttet natur: Efter naturbeskyttelseslovens § 3 er der forbud mod at foretage noget, der afstedkommer ændringer i tilstanden af en række beskyttede naturtyper med en vis størrelse. Medfører en ændring af dyrehold merdeposition på 1,0 kg N/ha/år eller derunder, vil det ansøgte som altovervejende hovedregel ikke medføre en tilstandsændring af naturtypen.

Den nærmeste anden § 3 beskyttede natur er en sø mod sydvest, den ligger 39 m væk, se figur 3. Merdepositionen er + 0,1 kg N/ha/år. På denne baggrund vurderer kommunen, at det ansøgte, ikke vil give anledning til væsentlig tilstandsændring af naturområderne.

Det er Holbæk kommunes vurdering at, ved overholdelse af vilkårene i denne tilladelse samt overholdelse af den generelle lovgivning, kan husdyrbruget drives på stedet uden at påvirke den omkringliggende natur negativt.

Bilag IV-arter

På habitatdirektivets bilag IV er der listet en række dyre- og plantearter, der kræver skærpet beskyttelse. Der skal sikres en gunstig bevaringsstatus for disse arter. Kommunen har foretaget en vurdering af, hvorvidt dyrearternes yngle- og rasteområder kan beskadiges i arternes naturlige udbredelsesområde som følge af det ansøgte.

Arter, der potentielt kan findes i Holbæk Kommune, fremgår af nedenstående tabel 7. En stor del af de bilag IV-arter, hvis yngle- og rasteområder vil kunne blive påvirket af ammoniak, findes primært ved de våde naturtyper.

Tabel 6: Bilag IV arter.

Bilag IV art	Foretrukket ynglehabitat
Markfirben	Typisk sol vendt skråning med vel drænedede, løse jordtyper og sparsom bevoksning. Findes spredt i landskabet på åbne, varme, solrige lokaliteter ex. sandede bakkeområder, grusgrave, heder, stendiger og sydvendte skråninger.
Spidssnudet frø	Vandhuller som indgår i sammenhængende naturområder især enge og moser.
Springfrø	Vandhuller.
Klokkefrø	Lysåbne, ofte lavvandede vandhuller med rent vand og rug undervands- eller flydebladsvegetation.
Strandtudse	Lavvandede, lysåbne, udtørrede vandhuller og markoversvømmelser.
Grønbroget tudse	Lysåbne vandhuller og markoversvømmelser med ringe eller ingen vegetation.
Løvfrø	Lysåbne, ofte lavvandede vandhuller med rent vand og rig undervands- og flydebladsvegetation.
Løgfrø	Lysåbne, vegetationsrige vandhuller med rent vand.
Stor vandsalamander	Lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Mygblomst	Fugtige enge og i moser med kalk i jorden. Kan også findes i fugtige lavninger i klitter og i frodige rørsumpe. Især findes den på steder nær kysten. I Holbæk Kommune er den kun registeret på Orø.

Kommunen har ikke kendskab til, at der i nærheden af anlægget findes ynglende eller rastende bilag IV arter. Ifølge Miljøportalen er der ingen observationer indenfor 1 km fra ejendommen.

Kommunen har i ovenstående afsnit vurderet, at den ansøgte drift ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende naturtyper. Ammoniakdeposition udenfor 2,5 km vil øges med 0,0 kg N/ha/år. Bevaringsstatus for eventuelle bilag IV-arter må derfor betragtes som værende uændret i forbindelse med det ansøgte projekt, da deres yngle- eller rasteplasser ikke påvirkes. Kommunen vurderer, at ingen af arterne, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV, vil blive påvirket negativt.

Energi- og vandforbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af afsnit Energiforbrug og foderbrug samt Vandforbrug i bilag 3.

Ansøger forventer, at energi- og vandforbruget øges lidt som følge af udvidelsen.

Holbæk Kommunes vurdering

Kommunen vurderer, at energi- og vandforbruget følger den optimering/effektivisering der er mulighed for i staldene.

Det er kommunens vurdering, at det ikke er til ansøgers egen fordel, at der sker unødvendigt ressourceforbrug af vand eller el i forbindelse med husdyrbrugets produktion.

Holbæk Kommunes vurderer, at det er vigtigt, at energi- og vandforbruget følges samtidig med at der til stadighed holdes fokus på nedbringelse af forbruget. En årlig aflæsning anses for værende minimum for at kunne følge udviklingen. Da der ifølge lovgivningen ikke er oplysningspligt vedr. forbruget på el og vand for et husdyrbrug af denne størrelse stiller Holbæk Kommune ikke vilkår til dette.

Det bør dog være i ansøgers egen interesse at følge forbruget og kommunen opfordrer kraftigt til kvartalsaflæsninger.

Andre gener – transport, støj, skadedyr, døde dyr, affald, lys, støv

Transport

Trafikken vil bestå af ca. 95 transporter pr. uge. Hovedparten, ca. 12 stk./dag, vil være personbiler med hesteejere, der kommer for at passe deres hest, og nogle få, ca. 10 stk./uge, vil være personbiler med hestetrailere, der kører til og fra med heste. Der vil være meget få større transporter; 1 gang om måneden leveres wrap (24 stk. ad gangen) med traktor og vogn, ca. 2 gange om måneden leveres foder, spåner og træpiller (fra samme leverandør) med lastbil, og 1 gang om måneden afhentes møg. Der afholdes ikke stævner på ejendommen.

Holbæk Kommunes vurdering

Holbæk Kommune vurderer, at der ikke er risiko for, at naboen kan blive generet af støj fra transporterne til og fra gårdens bygninger. De støjgrænser, der er stillet som vilkår, gælder også for støj fra kørsel på ejendommens bygningsmatrikel. Vilkårene siger, at støjen skal være dæmpet om natten indtil klokken 7 morgen.

Holbæk Kommune vurderer, at naboerne ikke vil blive væsentligt generet af støj.

Transport på de offentlige veje kan ikke reguleres i miljøgodkendelsen.

Støj

Ansøgers gennemgang af støjkilder fra produktionen fremgår af afsnit Støjkilder i bilag 3.

De væsentligste støjkilder vurderes at være håndtering af dyrene samt kørsel med maskiner og husdyrgødning.

Holbæk Kommunes vurdering

Holbæk Kommune vurderer, at støjen fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for nabobeboelser, da de kontinuerligt støjende aktiviteter forgår inde i bygningerne.

Kommunen vurderer, at støjen fra støjkilderne ikke vil overstige de af Miljøstyrelsen angivne maksimums grænser på 55 dB dag/ 45 dB aften / 40 dB nat ved nabobeboelse i det åbne land, og disse vejledende grænser stilles som vilkår.

Når der vurderes på støjgener, skal der tages højde for al støj fra virksomheden – det vil sige også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkår om støj vil derfor gælde al støj fra landbrugsdrift, men kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, og ikke støj fra for eksempel markdriften.

Skadedyr

Ansøgers beskrivelse af skadedyr fremgår af bilag 3.

Holbæk Kommunes vurdering

Det er vigtigt at forebygge flueplager i forbindelse med anlægget. Det gøres bl.a. ved hensigtsmæssig gødningshåndtering og god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester.

Der stilles vilkår om, at der foretages effektiv fluebekæmpelse efter de gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet. Hvis der sker opformering af fluer i stalde mv, skal der foretages fluelarvebekæmpelse især i sommerperioden. Bokse, løsdrifts- og gangarealer samt alle øvrige områder hvor der kan afsættes gødning og foderrester, skal rengøres dagligt. Hvis der er fluegener, skal bokse hvor der sker opformering oftere tømmes helt for gødning/dybstrøelse, det vil sige mindst en gang om ugen.

Stalde, foderlagre og andre anlæg bør desuden holdes i forsvarlig rottesikret tilstand for ikke at give rotter gode leveduligheder, hvilket stilles som vilkår. Hvis der konstateres rotter på ejendommen, skal det anmeldes til kommunen og eller privat bekæmpelses firma.

Ved overholdelse af vilkårene vurderer kommunen, at der ikke vil opstå gener for naboerne.

Døde dyr

Ansøger oplyser, at døde dyr afhentes indenfor 1-2døgn af DAKA. De placeres på samme plads som møddingsvognen.

Holbæk Kommunes vurdering

Opbevaring af døde dyr skal overholde Bekendtgørelsen om opbevaring af døde produktionsdyr (Bek nr. 558 af 01/06/2011). Desuden skal opbevaring af døde dyr finde sted på egen matrikel.

For at undgå uhygiejniske forhold på ejendommen er det vigtigt, at de døde dyr ikke ligger tilgængeligt i længere tid og er overdækkede.

Kommunen vurderer, at med de oplyste forholdsregler vil der ikke opstå væsentlig gene for omkringboende.

Affald

Ansøgers beskrivelse af håndtering af almindeligt og farligt affald fremgår i bilag 3.

Holbæk Kommunes vurdering

Opbevaring og bortskaffelse af affald vil altid blive kontrolleret ved tilsyn og skal opfylde Holbæk Kommunes affaldsregulativer.

Lys

Ansøger oplyser, at der ved den normale daglige drift vil være LED lys i stald og ridehus. Lyset i ridehuset har monteret automatisk slukning.

Holbæk Kommunes vurdering

Det er kommunens vurdering, at belysningen fra ejendommens husdyrbrug ikke vil kunne være til væsentlig gene for naboerne. Vurderingen er begrundet i afstanden til de nærmeste naboejendomme.

Der er stillet vilkår om, at lys fra anlægget ikke må give anledning til væsentlig gene for omkringboende.

Støv

Ansøgers beskrivelse af støv fremgår af ansøgningens bilag 3.

Holbæk Kommunes vurdering

Det er kommunens vurdering, at de normale aktiviteter på husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støvgener, da håndtering af foder foregår indendørs.

På grund af beliggenhed i forhold til naboer og tilkørselsforhold vurderer kommunen, at støv i forbindelse med interne transporter vedrørende husdyrproduktionen ikke vil give væsentlige gener for omkringboende.

For at sikre omkringboende mod væsentlige støvgener er der stillet vilkår om støvpåvirkning udenfor ejendommen.

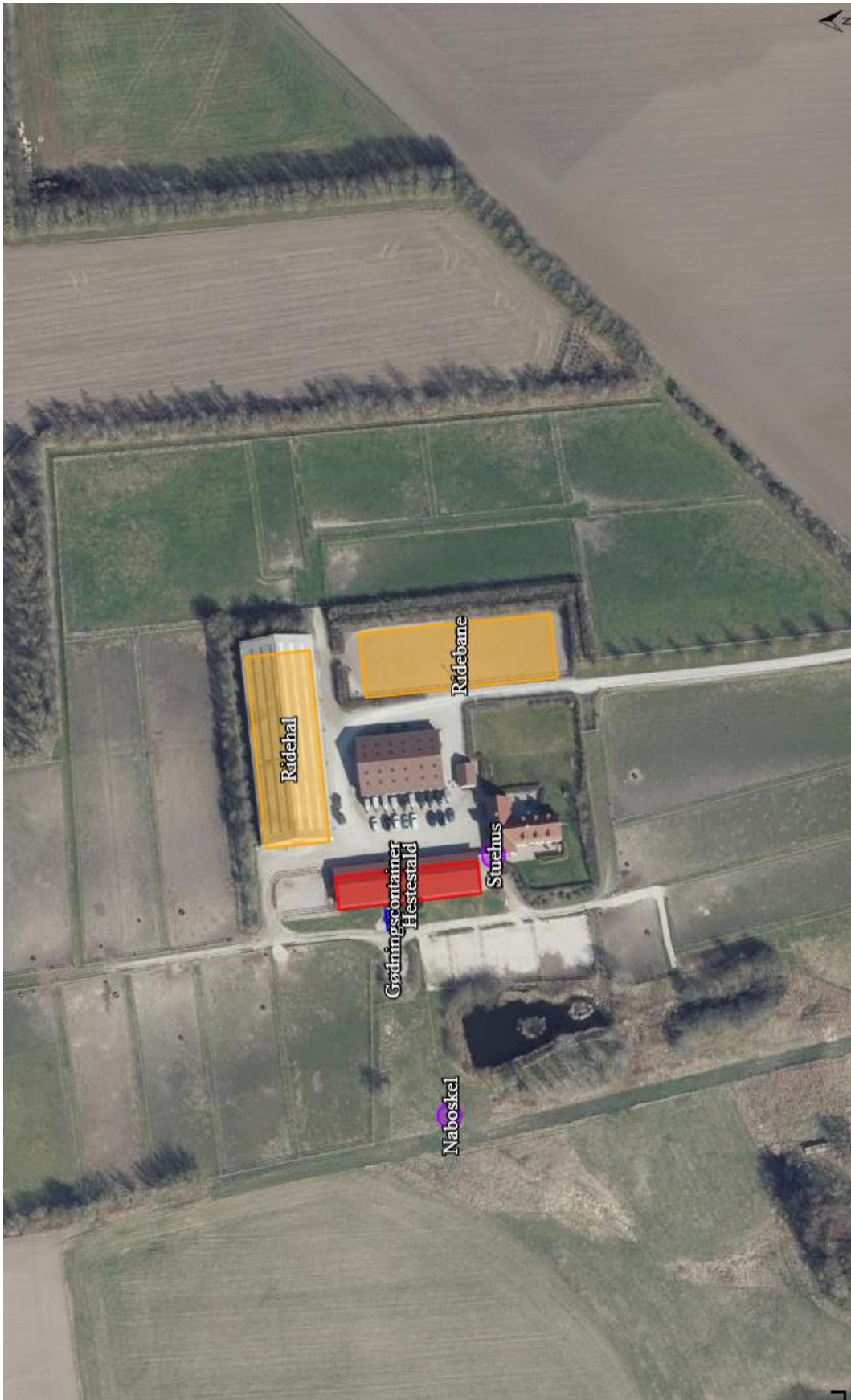
Bilag

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Staldtegninger

Bilag 3: Ansøgers miljøansøgning

Bilag 1. Situationsplan

Bilag 3 Ansøgers miljøansøgning

Ansøgning for udvidelse af antal hestebokse

Bilag: Situationsplan over ejendommen, hvor man kan se hvad de enkelte bygninger benyttes til, angivelse af ridebane, opbevaring af wrap, foder mv.

Vi ansøger hermed om godkendelse til udvidelse af antallet af hestebokse i

Stald Bøchman, Nordstjernevej 9, 4340 Tølløse

Stald Bøchman har 17 hestebokse og ansøgningen går på en udvidelse af antallet med 2 hestebokse så totalen kommer op på 19 hestebokse i alt.

Følgeoplysninger til brug for ansøgningen:

- Beskrivelse af udvidelsen
 - o Udvidelsen består i 2 nye heste bokse
 - o Udvidelsen er begrundet i efterspørgsel af opstaldning
- Beskrivelse af pasning og brug af heste
 - o Alle heste er ude dagligt på fold – gennem hele året
 - o Hestene bliver fodret 3 x dagligt med foder + wrap
 - o Hesteejerne passer selv deres heste og røring af hest
- Indretning af stalde
 - o Alle heste står i boks med brug af træpiller og/eller spåner
 - o Alle bokse muges ud dagligt
 - o Der er adgang til vandspiltovej for vask af hest – også brug af varmt vand
 - o Afløb fra vandspiltovej til nedgravet lukket tank (miljøgodkendt)
- Håndtering af mødding
 - o Møg fra hesteboks køres ud i container
 - o Container er placeret tæt på stald – container er overdækket og den tømmes 1 gang om måneden af godkendt aftager, med 5 års kontrakt.
 - o Containerplads er miljøgodkendt
 $19 \text{ heste} \times 500\text{-}700 \text{ kg (normtal } 5,13 \text{ t/yr)} = 97,5 \text{ t/yr}$
Hestene er ude i dagtimerne, svarende til et gennemsnit på ca. 8 timer/døgn: $97,5 \times 0,67 = 65,3 \text{ t/yr}$ Der benyttes træpiller/spåner som strøelse, hvilket fylder mindre end halm (maks. 50 %): $65,3/2 = 32,7 \text{ t/yr}$ Omregning fra tons til m³: $32,7 \text{ t/yr} \times 1,7 \text{ m}^3/\text{t} = 55,5 \text{ m}^3/\text{yr}$, svarende til 4,6 m³/mdr.
 - o Containeren rummer ca. 20 m³, hvilket betyder at der ifølge normtal er kapacitet til ca. 4 mdr. på ejendommen. Containeren tømmes imidlertid månedligt, så der er rigeligt kapacitet
 - o
- Beskrivelse af evt. gener
 - o Der er 250 m til nærmeste nabo
 - o Fluer bekæmpes i stalden
 - o Insektfangere er sat op i folde
 - o Da bokse muges hver dag er det medvirkende til minimalt lugt, støv og antal af insekter
 - o Stald støves/vaskes af jævnlige
 - o Stald rengøres og males 1 gang om året

- Transport
- Trafikken vil bestå af ca. 95 transporter pr. uge. Hovedparten, ca. 12 stk./dag, vil være personbiler med hesteejere, der kommer for at passe deres hest, og nogle få, ca. 10 stk./uge, vil være personbiler med hestetrailere, der kører til og fra med heste. Der vil være meget få større transporter; 1 gang om måneden leveres wrap (24 stk. ad gangen) med traktor og vogn, ca. 2 gange om måneden leveres foder, spåner og træpiller (fra samme leverandør) med lastbil, og 1 gang om måneden afhentes møg. Der afholdes ikke stævner på ejendommen.
 -
- Beskrivelse af foderopbevaring (foder, wrap mv)
 - Opbevaring af foder + wrap i lade vist på tegning
- Beskrivelse af hvornår ridehus og ridebane benyttes
 - Ridefaciliteter benyttes jævnt i løbet af dagen

- Beskrivelse af el- og vandforbrug
 - LED lys i stald + ridehus
 - Automatisk lysslukning i ridehus
 - Vandforbrug er normalt
- Beskrivelse af affald (mængder og bortskaffelse)
 - Småaffald i dertil indrettede affaldscontainer fra St. Merløse Transport
 - Plastic mv. samles og køres på Genbrugspladsen